

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚ/ΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

Ηράκλειο: 23-03-2017
Αριθ. Πρωτ.: 122

Γραφείο : Προϊσταμένου Δ/νσης
Ταχ. Δ/νση : Καστοριάς 32^A
 : Μ. Κατσαμπάς
 : Τ.Θ. 2230
 : Τ.Κ 71307 Ηράκλειο
Πληροφορίες : Τρουλλάκης Ιωάννης
Τηλέφωνο : 2810222428
Fax : 2810225616
Email: daykriti@otenet.gr

ΠΡΟΣ : Π.Δ.

ΘΕΜΑ: ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ – ΔΗΜΟΙ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΣΧΕΤ.: Α.Π . 609/05-02-2016/ΑΝ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΠΑΑΤ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2016/764_Xylella fastidiosa

Το 2010 μια περίεργη ασθένεια της Ελιάς έκανε την εμφάνιση της στην χερσόνησο του Salento της Νότιας Ιταλίας. Τα Ελαιόδεντρα εμφάνιζαν ξηράνσεις, ταχεία παρακμή και στο τέλος ολοκληρωτική καταστροφή.

Το **αίτιο** αυτής της ασθένειας οι Φυτοϋγειονομικές Υπηρεσίες της Ιταλίας το απέδωσαν στην παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας (Βακτήριο) *Xylella fastidiosa*.

(Σχετικό φωτογραφικό υλικό με τις ζημιές που προκαλούνται από το βακτήριο *Xylella fastidiosa* στα φυτά ξενιστές του, είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του EPPO (Global database) <https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA/photos>)

Τα **κύρια χαρακτηριστικά** της ασθένειας, που προκαλείται το βακτήριο *Xylella fastidiosa* είναι:

1) Ο μεγάλος αριθμός των φυτών ξενιστών του παθογόνου. Στον κατάλογο των φυτών ξενιστών που σας επισυνάπτομε (και ο οποίος συνεχώς εμπλουτίζεται με νέα είδη φυτών) **συμπεριλαμβάνεται σχεδόν το σύνολο των καλλωπιστικών φυτών που χρησιμοποιούνται κατά την денδροφύτευση των χώρων πρασίνου Δήμων και Ξενοδοχείων.**

Ενδεικτικά σας αναφέρουμε ορισμένα από τα καλλωπιστικά φυτά ξενιστές του *Xylella fastidiosa*:

Πολύγαλα, Πικροδάφνη, Εσπεριδοειδή, Μουριά, Ελιά, Αρισμαρί, Δάφνη, Μυρτιά, Ακακία, Ράμνος, Μυόπορο, Λεβάντα, Αγριολεβάντα, Ευφόρβια, Κερασιά, Αμυγδαλιά, Πλάτανος, Συκιά, Φοίνικας Ρουμπελίνι, Σπάρτο, Πελαργόνιο, Γεράνι, Αρτεμισία, Τριανταφυλλιά Ευκάλυπτος, Αμπέλοψη κ.α.

2) Η μετάδοση του παθογόνου γίνεται κυρίως α) με την μεταφορά μολυσμένων φυτών _ ξενιστών, από περιοχές χωρών όπου υφίσταται το πρόβλημα, σε χώρες αμόλυντες (προς το παρόν) όπως π .χ η Ελλάδα και β) μέσω μυζητικών εντόμων τα οποία μπορεί να συνυπάρχουν στα μεταφερόμενα φυτά ξενιστές.

3) Πολλά φυτά μπορεί να είναι προσβεβλημένα από το βακτήριο χωρίς να παρουσιάζουν συμπτώματα και λειτουργώντας έτσι ως κρυφή πηγή μόλυσματος.

Σημειωτέον ότι έως σήμερα το βακτήριο *Xylella fastidiosa*, έχει βρεθεί στην Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία και Ελβετία.

Το φυτοπαθογόνο βακτήριο *Xylella fastidiosa* ΔΕΝ ΕΞΑΛΕΙΦΕΤΑΙ. Δεν έχει αναφερθεί καμία περίπτωση εξάλειψης του βακτηρίου αυτού από την στιγμή της εγκατάστασης του σε μία περιοχή.

Με βάσει τα σημερινά επιστημονικά δεδομένα μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι η αντιμετώπιση της ασθένειας βασίζεται μόνο στην ΠΡΟΛΗΨΗ, έτσι ώστε να παρεμποδισθεί η είσοδος και η διασπορά του βακτηρίου στη χώρα μας. Επομένως αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα μας ο έλεγχος των ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ. Τέτοια σημεία είναι τα Φυτώρια, τα Κέντρα Κήπου – Garden Center, οι νέοι χώροι φύτευσης πρασίνου στα ξενοδοχεία, πλευρικά των αυτοκινητοδρόμων, πάρκα, παιδικές χαρές κ.α.

Ένα μέτρο πολύ υψηλής αποτελεσματικότητας προς την κατεύθυνση αποτροπής της εισόδου του βακτηρίου στη χώρα μας είναι:

- η αποφυγή εισαγωγής από τρίτες χώρες φυτών ξενιστών του *Xylella fastidiosa*
- η αποφυγή ενδοκοινοτικής απόκτησης από χώρες (της Ε.Ε.) στις οποίες υπάρχει το παθογόνο, φυτών ξενιστών του *Xylella fastidiosa*.

Ως εναλλακτική ή και αποκλειστική πηγή προμήθειας αυτού του υλικού, θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα Ελληνικά Φυτώρια.

Το παραπάνω μέτρο εκτός από το ότι θα προστατεύσει αποτελεσματικά την χώρα μας από την μόλυνση από το παθογόνο βακτήριο, θα προσδώσει σημαντική ώθηση στα Ελληνικά Φυτώρια βελτιώνοντας τις δυνατότητες τους και ελαχιστοποιώντας την εξαγωγή συναλλάγματος.

Με βάσει τα παραπάνω θα θέλαμε να προτείνουμε:

Α) στους Δήμους που διενεργούν δενδροφυτεύσεις, κατά μήκους των δρόμων και σε χώρους πρασίνου ευθύνης τους (πάρκα, παιδικές χαρές κ.α), να επανεξετάσουν τις προδιαγραφές προμήθειας φυτών (που τίθενται κατά τις σχετικές δημοπρασίες) όσον αφορά το είδος των φυτών, το ύψος και την διάμετρο του κορμού, ούτως ώστε οι προδιαγραφές αυτές να είναι συμβατές με τις δυνατότητες παραγωγής των Ελληνικών Φυτωρίων και

Β) στους Ιδιοκτήτες Υφισταμένων αλλά κυρίων Νέων Ξενοδοχειακών Μονάδων να στραφούν, όσον αφορά την προμήθεια του φυτωριακού υλικού που προορίζεται για την κάλυψη των αναγκών πρασίνου (για ανανέωση ή νέα εγκατάσταση) στην Ελληνική Φυτωριακή Αγορά η οποία έχει την δυνατότητα να προσφέρει ασφαλές από φυτοϋγειονομική άποψη φυτωριακό υλικό.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η εισαγωγή και η εγκατάσταση του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa* στη χώρα μας, θα έχει δυσβάστακτες οικονομικές συνέπειες και τεράστιες επιπτώσεις στο αγροτικό οικοσύστημα και στον τουρισμό της. Θα τεθεί σε σημαντικό κίνδυνο η πρωτογενής παραγωγή της χώρας και η τουριστική βιομηχανία.

Ειδικότερα για την Κρήτη, η οποία λογικά βρίσκεται στο κέντρο μίας ζώνης πιθανής δυνητικής εξάπλωσης και εγκατάστασης του παθογόνου βακτηρίου *Xylella fastidiosa*, η καταστροφή του φυτικού κεφαλαίου της ελιάς θα επιφέρει **μη αναστρέψιμη ζημία σε ολόκληρη την οικονομία του νησιού.**

Θεωρούμε και πιστεύουμε να συμφωνείτε ότι, όλοι μας από την θέση ευθύνης του ο καθένας μας, να βοηθήσουμε ώστε να αποφευχθεί αυτό το γεγονός.

**Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης
Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Κρήτης**

Τρουλλάκης Ιωάννης

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR HEALTH AND FOOD SAFETY

Brussels, 11.01.2017

COMMISSION DATABASE OF HOST PLANTS FOUND TO BE SUSCEPTIBLE TO XYLELLA FASTIDIOSA IN THE UNION TERRITORY – UPDATE 8

List of host plants referred to in Article 1(b) of Commission Implementing Decision (EU) 2015/2417 of 17 December 2015, which have been found to be susceptible to *Xylella fastidiosa* in the Union territory, or, where a Member State has demarcated an area with regard to only one or more subspecies of *Xylella fastidiosa* pursuant to the second subparagraph of Article 4(1) of that Decision, as having been found to be susceptible to that or those subspecies.

Host plant found to be susceptible to *Xylella fastidiosa* subsp. *fastidiosa*

Nerium oleander L.

Polygala myrtifolia L.

Prunus avium L.

Rosmarinus officinalis L.

Streptocarpus

Erysimum

Host plants found to be susceptible to *Xylella fastidiosa* subsp. *multiplex*

Acacia dealbata Link

Acer pseudoplatanus L.

Anthyllis hermanniae L.

Artemisia arborescens L.

Asparagus acutifolius L.

Calicotome villosa (Poiret) Link

Cistus creticus L.

Cistus monspeliensis L.

Cistus salviifolius L.

Coronilla valentina L.

Cytisus scoparius (L.) Link
Genista x *spachiana* (syn. *Cytisus racemosus* Broom)
Genista corsica (Loisel.) DC.
Genista ephedroides DC.
Hebe
Helichrysum italicum (Roth) G. Don
Lavandula angustifolia Mill.
Lavandula dentata L.
Lavandula stoechas L.
Lavandula x *allardii* (syn. *Lavandula* x *heterophylla*)
Metrosideros excelsa Sol. ex Gaertn.
Myrtus communis L.
Pelargonium graveolens L'Hér
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Polygala myrtifolia L.
Prunus cerasifera Ehrh.
Prunus dulcis (Mill.) D.A Webb
Quercus suber L.
Rosa x *floribunda*
Rosmarinus officinalis L.
Spartium junceum L.

Host plants found to be susceptible to *Xylella fastidiosa* subsp. *pauca*

Acacia saligna (Labill.) Wendl.
Asparagus acutifolius L.
Catharanthus
Chenopodium album L.
Cistus creticus L.
Dodonaea viscosa Jacq.
Eremophila maculata F. Muell.
Erigeron sumatrensis Retz.
Erigeron bonariensis L.
Euphorbia terracina L.

Grevillea juniperina L.
Heliotropium europaeum L.
Laurus nobilis L.
Lavandula angustifolia Mill.
Lavandula stoechas L.
Myrtus communis L.
Myoporum insulare R. Br.
Nerium oleander L.
Olea europaea L.
Pelargonium x fragrans
Phillyrea latifolia L.
Polygala myrtifolia L.
Prunus avium (L.) L.
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb
Rhamnus alaternus L.
Rosmarinus officinalis L.
Spartium junceum L.
Vinca
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra L.

Host plants found to be susceptible to several subspecies of *Xylella fastidiosa*
Coffea

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Δήμος Ηρακλείου info@heraklion.gr
- Δήμος Χανίων dimos@chania.gr
- Δήμος Ρεθύμνης dimos@rethymno.gr
- Δήμος Αγίου Νικολάου grafdim@yahoo.gr
- Δήμος Ιεράπετρα dimos@ierapetra.gov.gr
- Δήμος Χερσονήσου dimos@hersonisos.gr
- Δήμος Μινώα Πεδιάδος zkalogerakis@gmail.com
- Δήμος Μαλεβιζίου malevizi@malevizi.gr

- ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

- Γρ. Γενικού Γραμματέα ΥΠΑΑΤ Κου Αντώνογλου Ν. gensecr@hq.minagric.gr
- Γρ. Γενικής Δ/ντριας Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής Κας Αθανασοπούλου Ε. eathanasopoulou@minagric.gr
- Δ/ση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής s.zografos@minagric.gr
Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου ikagias@minagric.gr
- Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Ηρακλείου pkpfhgpr@otenet.gr
- Τ.Α.Α. Ηρακλείου keppyel.her@gmail.com
- Τ.Α.Α. Λασιθίου keplas@minagric.gr
- Τ.Α.Α. Χανίων kepyel94@otenet.gr
- Τ.Α.Α. Ρεθύμνης kallvag7@otenet.gr